

uitspraak tuchtcollege

In de cel door blunderende arts

Patiënten vertellen niet altijd de waarheid en dat is frustrerend en moeilijk. Een dokter wordt soms gewoon 'gebruikt', misschien wel subtiel verleid. Dat gebeurde de huisarts in onderstaande casus. Na twee eerdere, uit de hand gelopen echtelijke ruzies met ernstige afloop in zijn dorp, reageerde hij – in zijn ogen – alert op het verhaal van een patiënte over jarenlange psychische en fysieke mishandeling door haar echtgenoot.

De huisarts schakelde de vertrouwensarts in, nam contact op met de wijkagent en legde belastende verklaringen af. Hij ging er volledig van uit dat de vrouw de waarheid sprak en doorbrak doelbewust zijn zwijgplicht. Allemaal achter de rug van de echtgenoot om, die hem ook nog gewoon als zijn arts consulteerde. De echtgenoot werd gearresteerd, en werd na ruim veertig dagen voorarrest vrijgesproken.

Het tuchtcollege is vlijmscherp in zijn oordeel: een berisping. De arts is ten onrechte volledig afgegaan op het verhaal van de vrouw, en dat met ernstige gevolgen voor haar inmiddels ex-man. Voor het doorbreken van de zwijgplicht is meer nodig dan het verhaal van één kant.

B.V.M. Crul, arts
mr. W.P. Rijksen

**Regionaal Tuchtcollege voor de
Gezondheidszorg te Eindhoven d.d.
25 november 2009**

(ingekort door redactie MC)

Het college heeft het volgende overwogen en beslist omtrent de op 30 december 2008 binnengekomen klacht van A, wonende te B, klager, gemachtigden C en mr. ir. P.J.A. Prinsen te Leiden, tegen D, huisarts werkzaam en wonende te B, verweerder, gemachtigde mr. I.M.I. Apperloo te Amsterdam.

1. Het verloop van de procedure

Het college heeft kennisgenomen van het klaagschrift, het verweerschrift en een aanvulling hierop, de repliek en de dupliek.

Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de hun geboden mogelijkheid in het kader van het vooronderzoek mondeling te worden gehoord. De klacht is ter openbare zitting van 14 oktober 2009 behandeld. (...)

2. De feiten

Het gaat in deze zaak om het volgende: Verweerder was huisarts van klager en zijn gezin, bestaande uit zijn toenmalige echtgenote en hun twee kinderen.

Op 21 juni 2005 is klager op het spreekuur bij verweerder geweest. Op 1 juli 2005 heeft verweerder klager medegedeeld dat een test een positieve chlamydia had aangetoond. Op 4 juli 2005 heeft de echtgenote aangegeven dat er sprake is geweest van een verkrachting. Op 6 juli 2005 heeft de echtgenote toegegeven dat zij vrijwillig seksueel contact heeft gehad met een derde. Verweerder noteerde daarbij in het patiëntdossier onder meer: 'Op dit moment scheiding van tafel en bed. Verhuizing gaat door. Dhr geeft aan ontzettend boos op haar te zijn. Geeft tevens aan grote moeite te hebben om niet fysiek tegen haar te keer te gaan... Pm vertrouwensarts inschakelen.' Op 12 augustus 2005 heeft verweerder met vertrouwensarts gesproken, die hem adviseerde de politie op de hoogte te stellen van zijn angst voor escalatie. Verweerder heeft op 15 augustus 2005 de wijkagent op de hoogte gesteld. Op 20 september 2005 heeft de ex-echtgenote aangifte gedaan tegen klager wegens jarenlange psychische en fysieke mishandeling. Verweerder heeft op 4 november 2005 een verklaring opgesteld, die hij aan de ex-echtgenote heeft meegegeven.

Tijdens het spreekuur op 16 januari 2006 heeft klager desgevraagd tegenover verweerder gebruik van fysiek geweld ten stelligste ontkend. Op 13 februari 2006 is klager door de politie gearresteerd. Op 24 maart 2006 is klager uit voorlopige hechtenis geschorst. Bij vonnis van 29 april 2009 is klager vrijgesproken.

3. Het standpunt van klager en de klacht

Klager verwijt verweerder dat hij zijn geheimhoudingsplicht heeft geschonden. Hij heeft daartoe met name aangevoerd als volgt: Verweerder heeft op basis van zijn vertrouwenspositie als huisarts van de familie onware, voor klager uiterst belastende beweringen ter kennis van de politie gebracht. Dit blijkt volgens klager uit het telefoongesprek van 15 augustus 2005 van verweerder met de wijkagent; uit het strafrechtelijk dossier, waarin een medische verklaring van verweerder d.d. 29 september 2005 zit, en uit de brief van verweerder aan de politie d.d. 4 november 2005. Al die tijd was klager nietsvermoedend patiënt bij verweerder. Verweerder heeft zijn zwijgplicht doorbroken, terwijl er geen sprake was van een dreigende escalatie van geweld door klager jegens zijn ex-echtgenote. Er was een scheiding van tafel en bed en de ex-echtgenote had de echtelijke woning verlaten, terwijl de kinderen bij klager verbleven. Met betrekking tot de in de brief van 4 november 2005 genoemde geestelijke en lichamelijke mishandeling is verweerder blind gevaan op de beschuldigingen van de ex-echtgenote. Blijkbaar dienden de verklaringen van 29 september 2005 en 4 november 2005 niet ter voorkoming van de door verweerder gevreesde escalatie, want met de melding op 15 augustus 2005 was dat doel al gediend. Verweerder heeft zich laten gebruiken voor verdachtmakingen van klager met zeer onaangename consequenties voor klager, die voortduren tot op de dag van vandaag.

4. Het standpunt van verweerder

Verweerder is in zijn werkzame leven in het dorp waarin hij werkzaam is

tweemaal geconfronteerd met uit de hand gelopen echtelijke ruzies met ernstige en/of fatale afloop. Met zijn collega's in de praktijk heeft verweerder daarom afgesproken extra attent te zijn op signalen van huiselijk geweld. Toen de echtgenote van klager bij verweerder kwam met meerdere contusies en hematomen over haar lichaam, achtte verweerder het niet onwaarschijnlijk dat er sprake was van een op handen zijnde escalatie. De vertrouwensarts, met wie hij de problematiek anoniem besprak, adviseerde verweerder een en ander te melden bij de politie. Overwegende dat dit een situatie was waarin de zwijgplicht van verweerder diende te worden doorbroken, heeft verweerder de wijkagent ingelicht. Het handhaven van de zwijgplicht zou verweerder in gewetensnood hebben gebracht. Op verzoek van de politie heeft verweerder de brief opgesteld en meegegeven aan de ex-echtgenote met het voorbehoud dat deze niet als bewijs in de echtscheidingsprocedure zou worden gebruikt. Met die brief heeft verweerder proberen aan te geven dat hij de ontstane situatie als zeer zorgelijk ervoer. Het vragen aan klager van toestemming om informatie naar buiten te mogen brengen, zou op zichzelf reeds tot de zo ongewenste escalatie hebben kunnen leiden. Er is geen sprake geweest van ernstige aantijgingen jegens klager. De uitlatingen betroffen

datgene wat de ex-echtgenote had verteld met de specifieke toelichting dat zij die dingen had verteld alsmede zijn eigen inschatting van de geloofwaardigheid van die ex-echtgenote.

5. De overwegingen van het college

Van belang te dezen is dat verweerder huisarts was van zowel klager als zijn (ex-)echtgenote. Verweerder had derhalve naar ieder van de echtelieden toe als zodanig zijn verantwoordelijkheid. Op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, kan het college niet anders concluderen dan dat verweerder volledig is afgestaan op hetgeen de (ex-)echtgenote hem vertelde. Niet is gebleken dat hij daarvan ook maar iets heeft geverifieerd bij klager. Opmerkelijk vindt het college dat verweerder, ondanks het feit dat er na de melding aan de wijkagent op 15 augustus 2005 niet is gebleken van feiten en/of omstandigheden die erop wezen dat zijn angst voor escalatie gegrond was, in de brief van 4 november 2005 nog steeds die angst uitdraagt zonder bij klager na te vragen hoe de situatie inmiddels was. Tijdens de zitting is tevens duidelijk geworden dat verweerder vermeldt dat hij de gewraakte verklaring heeft opgesteld op verzoek van de politie, terwijl dat verzoek feitelijk van ex-echtgenote afkomstig was en niet rechtsreeks van de politie.

Bovendien is de verklaring in de brief van 4 november 2005 niet neutraal, nu verweerder verklaart dat hij 'ervan uitgaat dat cliënte de waarheid spreekt'. Verweerder heeft ook nergens vermeld dat klager jegens hem ten stelligste heeft ontkend dat er sprake was van huiselijk geweld.

Het college is van oordeel dat op geen enkele manier aannemelijk is geworden dat het nodig was om de gewraakte verklaring af te geven. De klacht wordt dan ook gegrond bevonden. Bij de vraag welke maatregel in casu passend is, merkt het college op dat zwaar wordt getild aan het aan verweerder verweten handelen, waarbij komt dat niet voorbij kan worden gegaan aan de ernstige gevolgen voor klager, zoals die zijn gebleken uit het door C overgelegde stuk. Het college acht de maatregel van berisping passend.

Op gronden aan het algemeen belang ontleend zal deze beslissing worden gepubliceerd als hierna aan te geven.

6. De beslissing

Het college:

- legt de maatregel van berisping op.

Bepaalt dat deze beslissing zal worden gepubliceerd in de Staatscourant, Medisch Contact en het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht.

Aldus gewezen door mr. P.G.T. Lindeman-Verhaar, als voorzitter, mr. F.C.B. van Wijmen, als lid-jurist, H.C.Th. Maassen, N.Ph. Zonneveld en dr. E.D.M. Masthoff, als leden-beroepsgenoten, in aanwezigheid van mr. N.A.M. Sinjorgo als secretaris, en in het openbaar uitgesproken op 25 november 2009 in aanwezigheid van de secretaris.

Medewerking gedetineerde vereist

Een man wordt veroordeeld omdat hij meerdere vrouwen heeft verkracht. Hij vindt dat hij niet of onvoldoende kan worden behandeld in een penitentiaire of andere justitiële

inrichting. Dit omdat hij is gediagnosticeerd met een 'full blown' detentie gerelateerde PTSS, na vijf maanden in een gevangenis onder onmenselijke omstandigheden. Eerdere behandelaars sluiten simulatie echter niet uit. Een nieuwe psychiater probeert meerdere malen tevergeefs een gesprek aan te gaan. Het tuchtcollege oordeelt dat de gedetineerde had moeten meewerken, omdat de psychiater zonder medewerking niet kon beoordelen welke hulp hij nodig had. De klacht wordt ongegrond verklaard.

De inspectie selecteert en commentarieert elke week een ongepubliceerde tuchtzaak op medischcontact.nl/tuchtzaken.

De volledige tekst van deze uitspraak staat op www.medischcontact.nl. Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.